

Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

TK brief Beleidsreactie Vergrijzing in detentie

Datum
25 januari 2023

Ons kenmerk
4432096

---

1. Aanleiding

De Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) heeft op 20 december 2022 een advies uitgebracht getiteld "Vergrijzing in detentie". Dit advies is als bijlage bij deze brief gevoegd. In dit advies houdt de RSJ een pleidooi voor een landelijk beleid voor ouderen in detentie zodat een blijvende legitieme en humane ten uitvoerlegging van de straf kan worden gerealiseerd.

2. Geadviseerd besluit

Aanbieden van het advies "Vergrijzing in detentie" aan de Tweede Kamer met bijgaande beleidsreactie.

3. Kernpunten

In het advies staat de vraag centraal in hoeverre het gevangeniswezen is toegerust op de aanwezigheid van oudere gedetineerden. Aanleiding voor de RSJ is dat de gevangenispopulatie in toenemende mate vergrijst terwijl het gevangeniswezen op dit moment geen specifiek beleid voor oudere gedetineerden kent en daar vermoedelijk niet, of niet voldoende, op is ingericht.

De belangrijkste conclusies zijn:

- De PI's worden in toenemende mate geconfronteerd met oudere gedetineerden die te maken hebben met aan ouderdom gerelateerde problemen en zorgbehoeften. De situatie is nu nog beheersbaar doordat het aantal oudere gedetineerden relatief klein is én de problemen met improviseren en veel inzet van personeel zoveel mogelijk verholpen kunnen worden. De voorzieningen in de PI's zijn op dit moment in het algemeen niet specifiek afgestemd op de problemen en zorgbehoeften van oudere gedetineerden.
- Het feit dat het gevangeniswezen niet op de problemen en (zorg-)behoeften van oudere gedetineerden is ingericht, betekent dat de tenuitvoerlegging in individuele gevallen niet in alle opzichten aan de wettelijke vereisten voldoet. Hier wordt onder meer bedoeld op situaties waarin de benodigde zorg niet

wordt geleverd en de veiligheid van gedetineerden niet is gewaarborgd (afpersing, pesten). Dergelijke situaties doen zich nu in individuele gevallen voor, maar kunnen met de verwachte toename van oudere gedetineerden in de komende jaren vaker optreden en structureel worden.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**

Datum
25 januari 2023

Ons kenmerk
4432096

Wat doen we met de aanbevelingen?

Het advies van de RSJ zorgt voor een aansporing om verder te na te denken over beleid voor ouderen in detentie. Enkele zaken die worden of zijn opgepakt naar aanleiding van het advies zijn:

- De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zal *verkennen* of op enkele plaatsen binnen het gevangeniswezen de zorg en extra voorzieningen kunnen worden geconcentreerd, waarbij speciale aandacht komt voor de noodzakelijke zorg en voorzieningen ten behoeve van de oudere doelgroep.
- In de hiervoor genoemde verkenning zal ook worden gekeken hoe arbeid en zinvolle dagbesteding beter kunnen worden afgestemd op de behoeften van de oudere doelgroep.
- DJI is gestart met het project Digisterker. Het project leert gedetineerden in korte tijd om zelfstandig en met voldoende zelfvertrouwen gebruik te maken van de digitale diensten van de overheid en maatschappelijke organisaties.
- Voor de Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA) wordt verkend of voor de ouderen de arbeidseis om toegang te verkrijgen tot de BBA verruimd kan worden naar een zinvolle dagbesteding, zodat deze doelgroep eerder in aanmerking komt voor een verblijf op de BBA.

4. Toelichting*

4.1 Politieke context

De RSJ heeft op eigen initiatief onderzoek gedaan naar het thema vergrijzing in detentie. Onlangs heeft het European Committee for the prevention of torture and inhuman or degrading treatment or punishment (CPT) onderzoek opgeleverd over het detentiewezen in het Koninkrijk Nederland. Voor Nederland werd ook aandacht gevraagd voor de speciale zorg voor ouderen in detentie gezien de toenemende vergrijzing.

4.2 Financiële overwegingen

In de verkenning van DJI zal worden ingegaan op de financiële consequenties.

4.3 Juridische overwegingen

N.v.t.

4.4 Krachtenveld

DJI, OM, Reclasseringsorganisaties.

4.5 Strategie

Zie punt 3

4.6 Uitvoering

Zie punt 3

4.7 Implementatie

Zie punt 3

4.8 Communicatie

DCOM is bekend met de inhoud van de beleidsreactie en wordt geïnformeerd wanneer de reactie aan de TK wordt verzonden.

4.9 Ontwikkelingen hiervoor

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**

Datum
25 januari 2023

Ons kenmerk
4432096